

ÚZEMNÍ AGENDA EVROPSKÉ UNIE „PRO KONKURENCESCHOPNĚJŠÍ A UDRŽITELNOU EVROPU ROZMANITÝCH REGIONŮ“

Věra Korkischová

Ministři zodpovědní za rozvoj měst a územní rozvoj přijali dne 25. května 2007 na neformální konferenci v Lipsku Územní agendu EU. Význam dokumentu spočívá především ve stanovení strategie prosazování politiky územní soudržnosti a vytvoření rámce pro územní spolupráci v EU. Dokument určuje priority pro územní rozvoj EU a definuje aktivity, kterými budou v období 2007 až 2011 tyto priority v rámci politického procesu prosazovány. Během konference v Lipsku, která proběhla pod záštitou německého předsednictví v Radě EU, byla také přijata „Lipská charta o udržitelných evropských městech“ zaměřená na rozvoj měst. Na konferenci byl také přijat vysvětlující politický dokument Závěry německého předsednictví.

Proces přípravy dokumentu Územní agenda EU

Přijetí Územní agendy EU je vyvrcholením procesu, který začal v roce 2004 na zasedání ministrů v Rotterdamu. Zde byla podpořena myšlenka politiky územní soudržnosti jako nástroje územního rozvoje. **Politika územní soudržnosti** je v rámci EU chápána jako třetí dimenze politiky soudržnosti, jakožto průřezová rozvojová politika má sloužit pro lepší zacílení jejich intervencí. V návaznosti na lisabonské a göteborgské cíle podporuje politika územní soudržnosti udržitelný hospodářský růst a sociální a ekologický rozvoj regionů EU.

Na jednání ministrů v Lucemburku v roce 2005 byly přijaty priority vyváženého územního rozvoje. Snaha o jejich naplnění se stala základem další spolupráce. Dále bylo rozhodnuto o vypracování zprávy **Stav a perspektivy území EU**. Tato zpráva podává souhrnné informace o území Evropské unie a tvoří jeden z podkladů Územní agendy EU.

Redakční proces přípravy dokumentu byl řízen předsednickou zemí Rady EU v daném období. Návrh dokumentu prošel několika koly připomínkového řízení ze strany členských států EU. V roce 2006 probíhal veřejný dialog se zainteresovanými subjekty, který dával možnost vyjádřit se k návrhu dokumentu účastníkům procesu územní soudržnosti, mezi něž kromě zástupců národní úrovně patřili také zástupci regionů a odborných institucí.

Charakteristika dokumentu

Územní agenda EU je krátkým politickým dokumentem obsahujícím doporučení pro integrovaný územní rozvoj. Jejím cílem je ve shodě s lisabonskou a göteborgskou strategií mobilizace potenciálů regionů a měst pro udržitelný ekonomický růst. Podklad tvoří zpráva „Stav a perspektivy území EU“. Dokument je dále založen na výstupech programu ESPON a iniciativy ES Interreg III.

Hlavní myšlenkou dokumentu je prosazování politiky územní soudržnosti, která je zde chápána jako proces spolupráce soukromého a veřejného sektoru a vědeckých institucí. Tato politika má reagovat na územní potřeby a charakteristiky, specifické geografické otázky a příležitosti regionů a měst. Územní dimenze má plnit významnější úlohu v budoucí politice soudržnosti na podporu hospodářské a sociální prosperity a jako taková je předpokladem pro dosažení udržitelného hospodářského růstu a realizace sociální a hospodářské soudržnosti.

Priority územní soudržnosti

Územní agenda stanovuje priority územní soudržnosti, které mají být podporovány v období do roku 2011:

1. Posílení polycentrického rozvoje a inovací prostřednictvím vytváření sítí městských regionů a měst.
2. Potřeba nových forem spravování území (territorial governance) a partnerství venkovských a městských oblastí.
3. Podpora regionálních seskupení (klastrů) posilujících hospodářskou soutěž a inovace.
4. Podpora posílení a rozšíření transevropských sítí.
5. Podpora transevropského řízení rizik včetně dopadů změny klimatu.
6. Posílení ekologických struktur a kulturních zdrojů jako přidané hodnoty pro rozvoj.

Realizace cílů Územní agendy EU

Ministři se shodli na tom, že by priority Územní agendy měly být začleňovány do politického rozhodování v letech 2007–2013. Pro zvýšení povědomí o problematice územní soudržnosti proto požadují na Evropské komisi, aby byl v budoucích zprávách o sociální a hospodářské soudržnosti uveden výslovný odkaz na územní dimenzi EU.

Koordinace politik EU a iniciativy územní politiky by měla být zajišťována prostřednictvím dialogu Evropské

komise a členských států. Cílů Územní agendy bude dosaženo také prostřednictvím spolupráce mezi ministerstvy jednotlivých zemí EU zodpovědných za danou problematiku, generálními ředitelstvími Evropské komise, aktuální předsednickou zemí EU, Evropským parlamentem, Výborem regionů, Evropským sociálním a hospodářským výborem a Evropskou investiční bankou. Velký důraz je kladen také na součinnost s programy ESPON, URBACT a Urban Audit.

Význam Územní agendy EU spočívá také v zapracování jejích principů do národních rozvojových strategií členských států EU a do strategií měst a regionů.

Budoucí kroky politiky územní soudržnosti

Směřování politiky územní soudržnosti je koordinováno zemí předsedající Radě EU. Portugalsko tak připravuje

první akční program pro implementaci Územní agendy, který by měl být přijat v době jeho předsednictví (v druhé polovině roku 2007). V roce 2010 proběhne střednědobá revize politiky soudržnosti. K vyhodnocení a revizi Územní agendy dojde v roce 2011 za maďarského předsednictví.

Informace o dokumentech a procesu politiky územní soudržnosti

Český překlad dokumentu Územní agenda EU spolu s informacemi o politice územní soudržnosti jsou zveřejněny na oficiálních stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR www.mmr.cz v sekci Územní plánování a stavební řád.

*Ing. Věra Korkischová
Odbor územních vazeb MMR*

ENGLISH ABSTRACT

Territorial Agenda of the EU; Basic Facts about the Document, by Věra Korkischová

At their informal conference in Leipzig, on 25 May 2007, the ministers responsible for urban and spatial development adopted the Territorial Agenda of the EU. An especially important purpose of the document is the strategy of promoting territorial cohesion and creating the territorial cooperation framework within the EU. The document defines the priorities of the spatial development of the EU, defining the activities through which such priorities are to be materialized in the years 2007 to 2011. Also adopted during the Leipzig conference, held under the German presidency in the Council of the EU, was the *Leipzig Charter on Sustainable European Cities*, aimed at the development of cities. Another published document, an explanatory political one, was *Conclusions of the German EU Council Presidency*.